

Перебуваючи у відрядженні в країнах Західної Європи, К. Д. Ушинський вивчає проблеми жіночої освіти та досвід діяльності шкіл для малолітніх дітей. Він знайомиться з програмами жіночих шкіл, семінарій для вчительок, цікавиться підготовкою жінок до навчання і виховання дітей в умовах сім'ї. Великий педагог дбав про те, щоб жінка досягла високого рівня педагогічної майстерності і могла самотужки займатися початковим навчанням дитини. З цією метою він написав і видав підручники “Дитячий світ” (1861) та “Рідне слово” (1864), працю “Методичні посібники та матеріали до рідного слова”, щоб полегшити для матері та зробити для неї приємною працю початкового навчання. Він вбачав у жінці великий потенціал для розвитку науки та культури. Розвинувши ідеї Я. А. Коменського, К. Д. Ушинський вперше в історії вітчизняної педагогічної думки запропонував системний підхід до організації та побудови жіночої освіти: поділ навчального закладу на класи; розподілення предметів навчання та програм викладання; визначення числа годин навчальних занять і розподілу їх по класах. Глибокий психологічний аналіз суті навчального процесу у закладах жіночої освіти дали можливість К. Д. Ушинському сформулювати найважливіші засади повної, всебічної освіти жінки. Він складав плани організації вчительських семінарій, писав підручники й методичні посібники, наукові статті.

Висновки. Аналізуючи наукові статті про видатних педагогів можна зробити висновок, що їх прогресивні погляди щодо жіночої освіти співпадали, і це привело до переосмислення ролі жінки у суспільстві. Сьогодні їх ідеї та концепції широко використовують у педагогіці. Завдячуючи просуванню жіночої освіти свою діяльність змогли здійснювати такі жінки-науковці як Софія Окуневська та Олена Казимирчак-Полонська. Вони одні із перших довели, що жінки на рівні із чоловіками можуть робити внесок у науку.

СОЦІОМЕТРІЯ ЯК МЕТОД ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН У СТУДЕНТСЬКІЙ ГРУПІ

Пензева В. С.

Науковий керівник: Альохіна Н. В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

vladapenzeva09.az@gmail.com

Вступ. Взаємовідносини учасників студентської групи є одним із вагомих факторів, що впливають на успішність навчання, адекватність поведінки студентів, їхнє психологічне здоров'я. Це твердження зумовлює важливість своєчасної психодіагностики соціально-психологічного клімату та особливостей спілкування в студентському колективі. Сучасна психологія має потужний інструментарій для дослідження відносин в колективі, але велика кількість методик потребує багато часу для збору даних і обробки результатів. Соціометричний метод дозволяє швидко зібрати дані, які дозволять встановити лідерів, статус кожного члена групи, дослідити особливості взаємовідносин в групі, її згуртованість, психологічну атмосферу тощо.

Мета дослідження. Дослідити особливості взаємовідносин в студентській групі за допомогою методу соціометрії.

Матеріали та методи. Для досягнення мети ми використали соціометричний метод та методи математичної обробки результатів.

Результати дослідження. Соціометрія є методом соціально-психологічного дослідження малих груп, до яких належать і студентські групи. Цей метод запропонував у 20 столітті психолог та соціолог Я. Морено. Сутність соціометричного методу полягає у визначенні різноманітних персональних та групових індексів. Він заснований на уявному виборі, який роблять всі члени групи.

Соціометричне дослідження містить такі елементи: визначення кількості виборів; відбір запитань-критеріїв для опитування; організація та проведення опитування; обробка та інтерпретація результатів з використанням кількісних і графічних методів аналізу (соціометричні індекси і соціограми відповідно).

В нашому дослідженні прийняли участь студенти 1 курсу освітньої програми «Технологія фармацевтичних препаратів» Національного фармацевтичного університету. В цій академічній групі навчаються 7 студентів, серед яких 2 дівчини і 5 юнаків. Зазначимо, що ця студентська група була створена у вересні, і до моменту опитування існувала лише 3 місяці.

У дослідженні студентам пропонувалось надати відповідь на такі запитання: До кого з Вашої групи Ви звернулися/не звернулися за допомогою у навчанні? До кого з Вашої групи Ви звернулися/не звернулися за допомогою щодо організації вечірки? До кого з Вашої групи Ви звернулися/не звернулися за емоційною підтримкою? Це дозволить нам визначити інтелектуального, організаційного та емоційного лідерів в групі.

Наше дослідження проводилося за параметричною процедурою. Кількість виборів, які можна зробити, обмежується в залежності від чисельності групи, щоб задана величина $P(A)$ зберігалася в межах 0.14-0.25. В нашій групі 7 осіб, тому можна зробити лише один вибір.

На підставі отриманих відповідей побудовано соціоматрицю у вигляді таблиці, за результатами якої було визначено соціальні статуси учасників групи – лідера, бажаних, знехтуваних, аутсайдерів (див. рис. 1). Встановлено, що в досліджуваній групі лідерську позицію займає одна особа, бажані – 2 особи, знехтувані – 3 студенти та 1 аутсайдер.

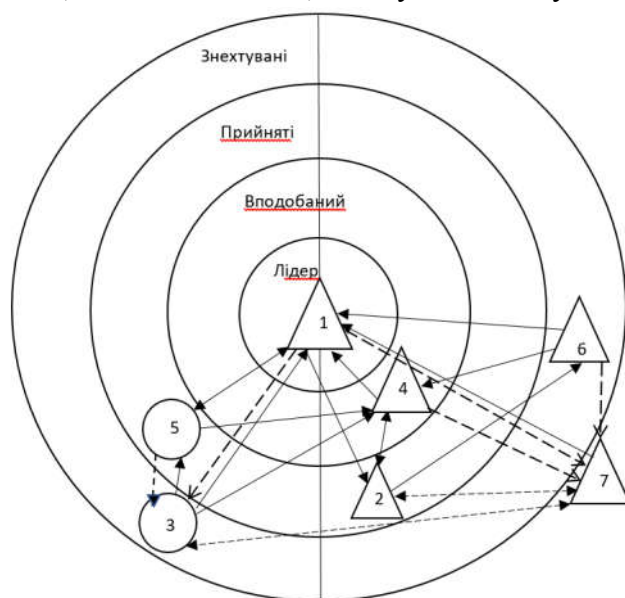

Рис. 1. Соціограма досліджуваної студентської групи

На наступному етапі створено концентричну соціограму, яка відображає істинну картину взаємних та односторонніх виборів. На основі соціограми робиться припущення про стиль лідерства, згуртованість та організованість групи.

На наступному етапі дослідження відбувається розрахунок соціометричних індексів як кількісних характеристик явищ взаємодії в групі. Соціометричні індекси поділяють на індивідуальні (індекси соціометричного статусу та експансивності індивіда в групі) та групові (індекси групової згуртованості, конфліктності та експансивності групи).

Згуртованість групи (C_p) рахується як відношення числа пар із взаємним вибором до загального числа можливих пар. В нашому випадку $C_p=0.57$, що говорить про середню згуртованість групи.

Індекс конфліктності групи (Y) є індексом негативної взаємності виборів і свідчить про наявність і рівень взаємно заперечних пар. Присутність таких пар знижує процеси консолідації структури, зменшує здатність групи зберігати рівновагу. В досліджуваній групі цей індекс достатньо високий: $Y=0.57$.

Індекс референтності групи (U) вказує на ступінь взаємно-позитивних зв'язків по відношенню до позитивних зв'язків у групі. Чим вище індекс референтності, тим більше зв'язку елементів ядра групи, поведінка яких визначає процеси вироблення почуття спільності. Встановлено, що в досліджуваній групі $U=0.2$, що свідчить про низький рівень почуття спільності.

Отже, проведене соціометричне дослідження свідчить, що опитана студентська група характеризується невисоким ступенем згуртованості, більше за середній рівнем конфліктності, низькою референтністю, розмежованою взаємодією між дівчатами та юнаками. Такі показники можна пояснити невеликим часом існування групи, але цілеспрямована робота куратора групи, практичного психолога, випускової кафедри збільшить ефективність процесу формування згуртованого студентського колективу.

Висновки. Таким чином, метод соціометрії дозволяє швидко і своєчасно досліджувати динаміку розвитку студентської групи як колективу, визначати особливості міжособистісної взаємодії в групі та оцінювати груповий статус кожного члена колективу. Така інформація буде корисною як для самих студентів, тому що це можливість їм дізнатися більше один про одного, об'єктивно оцінити своє місце в групі, так і для кураторів груп, психологічної служби ЗВО, працівників деканату, оскільки дозволить своєчасно проводити профілактичні, корекційні, виховні заходи, спрямовані на підвищення групової згуртованості, попередження внутрішньогрупових конфліктів і конфронтацій, встановлення позитивного психологічного клімату в групі, розвиток студентської групи як міцного, дружнього колективу тощо.

ЗАСТОСУВАННЯ РАДІОАКТИВНИХ РЕЧОВИН У ДІАГНОСТИЦІ ТА ЛІКУВАННІ ЗАХВОРЮВАНЬ

Рижук А. М.

Науковий керівник: Баранник М. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

nastyuxaryzhuk@gmail.com

Вступ. Останні десятиріччя онкологічні захворювання та захворювання серцево-судинної системи за поширенням займають провідні місця. Проте медицина вже досягла